

ЛЕКЦІЙНИЙ ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №1

Основи інформаційного законодавства України

Лекція № 1-2

ТЕМА: Інформаційне право в Україні та міжнародні норми журналістської діяльності.

План:

1. Вступ.
2. Основні поняття й терміни до теми.
3. Історичні передумови інформаційного права в Україні.
4. Міжнародні норми журналістської діяльності.
5. Рішення Європейського суду з прав людини щодо свободи вираження поглядів.

Література:

1. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В.Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
2. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
5. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
6. ЗУ «Про інформацію». – сайт ВРУ
7. Конституція України.

Лекція № 3

ТЕМА: Регулювання журналістської діяльності на основі Конституційно-правових норми.

План:

1. Конституційне регулювання журналістської діяльності.
2. Основні ЗУ щодо регулювання діяльності ЗМІ.
3. Основні органи державного управління проведення державної інформаційної політики та контролю дотримання законодавства в інформаційній сфері.
4. ЗУ «Про інформацію».

Література:

1. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В.Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
2. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.

5. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
6. ЗУ «Про інформацію». – сайт ВРУ
7. Конституція України.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №2
Правові норми у журналістській практиці
Лекція № 4
ТЕМА: Правила фото- та відеозйомки.

План:

1. Правила фото- та відео зйомки фізичних осіб у різних ситуаціях.
2. Правила фото- та відео зйомки у судах та суддів.

Література:

1. Марущак А.І. Інформаційне право: доступ до інформації: Навчальний посібник / А.І. Марущак. – К.: КНТ, 2007. – 532 с.
2. Основи інформаційного права України: навч. посіб./ В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.М. Брижко; за ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2009. – 414 с.
3. Марущак А. Доступ до інформації: права журналістів / А. Марущак . – [Електронний ресурс]: http://www.uapp.org/uk/legal_library/11/21.html.
4. Приступенко Т.О. Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Т.О. Приступенко. — К., 2011. — 351 с
5. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія / В.С. Цимбалюк.– К.: “Освіта України”, 2010. – 388 с.

Лекція № 5

ТЕМА: Дифамаційні ризики ЗМІ

План:

1. Доведення факту про дифамацію
2. Законодавчі норми про дифамацію
3. Зацікавлені особи у позові про дифамацію
4. Захист честі та гідності

Література:

1. Марущак А.І. Інформаційне право: доступ до інформації: Навчальний посібник / А.І. Марущак. – К.: КНТ, 2007. – 532 с.
2. Основи інформаційного права України: навч. посіб./ В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.М. Брижко; за ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2009. – 414 с.
3. Марущак А. Доступ до інформації: права журналістів / А. Марущак . – [Електронний ресурс]: http://www.uapp.org/uk/legal_library/11/21.html.
4. Приступенко Т.О. Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Т.О. Приступенко. — К., 2011. — 351 с

5. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія / В.С. Цимбалюк.— К.: “Освіта України”, 2010. – 388 с.

Лекція №6

ТЕМА: Захист журналістських джерел

План:

1. Поняття про право на захист журналістських джерел
2. Світовий правовий досвід захисту журналістських джерел
3. Справи Європейського суду з прав людини щодо захисту журналістських джерел
4. Принцип захисту журналістських джерел в українському законодавстві

Література:

1. Рекомендація Ради Європи № R (2000) 7 „Про право журналістів не розкривати свої джерела інформації” [http://www.coe.kiev.ua/docs/km/r\(2000\)7.htm](http://www.coe.kiev.ua/docs/km/r(2000)7.htm)
2. Рішення у справі Європейського суду з прав людини „Гудвін проти Великобританії” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/12.htm>
3. Рішення у справі Європейського суду з прав людини „Ромен і Шміт проти Люксембургу” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/35.htm>
4. **законспектувати!!!** Анна Огняник. Коли журналіст не може витримати тиску суддів. Справа Гійома Даск'є. http://imi.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=170547&Itemid=1
5. Запроваджено нові гарантії захисту журналістських джерел <http://www.medialaw.kiev.ua/news/media/1975/>
6. Андрій Шевченко: Новий КПК не підсилив захист працівників ЗМІ <http://www.telekritika.ua/news/2012-04-13/71207>
7. Бюлетень Бюро інформації Ради Європи в Україні, 2003 рік. С 69-72

Лекція №7

ТЕМА: Поширення інформації про суд та суддів: практика Європейського суду з прав людини

План:

1. Обмеження вираження поглядів журналістів щодо діяльності суду правовими документами
2. Рішення «Санді Таймс» (The Sunday Times) проти Великобританії. 1979 рік
3. Рішення «Барфод (Barfod) проти Данії». 1989 рік
4. Рішення «Де Хаес і Гійсєльз (De Haes and Gijssels) проти Бельгії». 1997 рік
5. Рішення Дю Рой та Малорі (Du Roy and Malaurie) проти Франції. 2000 рік
6. Рішення «Скалка проти Польщі (Skalkav. Poland)». 2003 рік
7. Рішення «Тураншо та Жюлі (Tourancheau and July) проти Франції». 2005 рік
8. Рішення «Дюпюї та інші проти Франції». 2007 рік

Література:

1. Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи № REC (2003) 13 "Про надання інформації щодо кримінального судочинства через засоби масової інформації" " ухвалена Комітетом міністрів 10.07.2003 р.

http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/Doc/Translations/Ukrainian/Rec%282003%29013_ua.pdf

2. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «TOURANCHEAU AND JULY v. FRANCE» (англ. мовою)

<http://sim.law.uu.nl/SIM/CaseLaw/hof.nsf/233813e697620022c1256864005232b7/89dc2fdd257b51d2c12570c0003bb211?OpenDocument>

3. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «SKALKA v. POLAND» (англ. мовою)

[http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#%22fulltext%22:\[%22skalka%20poland%22\],%22documentcollectionid%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\],%22itemid%22:\[%22001-61105%22\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#%22fulltext%22:[%22skalka%20poland%22],%22documentcollectionid%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22],%22itemid%22:[%22001-61105%22]})

5. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Du Roy and Malaurie v. France» (англ. мовою)

http://www.iidh.ed.cr/comunidades/libertadexpresion/docs/le_europeo/du%20roy%20and%20malaurie%20v.%20france.htm

7. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «DUPUIS AND OTHERS v. FRANCE» (англ. мовою)

[http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#%22fulltext%22:\[%22dupuis%20france%22\],%22documentcollectionid%22:\[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22\],%22itemid%22:\[%22001-80903%22\]}](http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#%22fulltext%22:[%22dupuis%20france%22],%22documentcollectionid%22:[%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22],%22itemid%22:[%22001-80903%22]})

Змістовий модуль3. «Авторське право і медіа»

Лекція № 8

ТЕМА: Авторські права. Основні засади.

План:

1. Законодавство про авторські права.
2. Сутність авторського права. Види прав автора.
3. Виникнення авторських прав
4. Реєстрація авторських прав
5. Суміжні права

Література:

1. Арданов О. Авторське право і суміжні права [презентація]
2. Бондаренко С.В. Авторське право та суміжні права. – К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2008. – 288 с.
3. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В.Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
4. ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ
5. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
6. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
7. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>

Лекція № 9

ТЕМА: Особи, які володіють авторськими правами.

План:

1. Автор як суб'єкт авторських прав.
2. Спадкоємці авторів
3. Співавтори
4. Особи, яким авторські права було передано на підставі договорів

Література:

1. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
2. ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ
3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
5. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
6. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>

Лекція №10

ТЕМА: Твори, що охороняються авторським правом.

План:

1. Об'єкти авторського права.
2. Стаття як об'єкт авторського права .
3. Інтерв'ю як об'єкт авторського права.
4. Фотографічні й аудіовізуальні твори як об'єкти авторського права.
5. Охорона творів образотворчого, ужиткового мистецтва, архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва, які знаходяться у громадських та публічно доступних місцях.

Література:

1. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
2. ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ
3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
5. Марущак А. Правові аспекти інтерв'ю.
<http://www.telekritika.ua/yuridichna-consultaciya/2008-08-22/40142>
6. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
7. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
8. Чи може особа, у якої брали інтерв'ю заборонити його публікацію?
<http://medialaw.org.ua/consultations/chy-mozhe-osoba-u-yakoyi-braly-interv-yu-zaboronyty-jog-o-publikatsiyu/>

9. Чижик Г. Журналіст – автор наполовину, або як узгодити текст інтерв'ю <http://medialaw.org.ua/analytics/zhurnalist-avtor-napolovynu-abo-yak-uzgodyty-tekst-interv-yu/>
10. Штефан О. Фотографічний твір як специфічний об'єкт охорони авторським правом. ftp://ftp.s12.freehost.com.ua/2007_3/1.PDF
11. Якименко Ю. Об'єкти авторського права у сфері діяльності засобів масової інформації <http://duer.edu/uploads/vidavnitstvo-15-16/13354.pdf>

Змістовий модуль 4. Правові гарантії журналістської діяльності

Лекція № 11

ТЕМА: Права журналіста на виборах.

План:

1. Статус журналіста на виборах. Документи, що підтверджують статус журналіста і гарантують права.
2. Право журналіста бути присутнім на засіданнях ВК.
3. Обов'язок журналіста під час висвітлення виборів.
4. Заборони для ЗМІ під час виборів.
5. Основні принципи та гарантії роботи ЗМІ
6. Право громадянина на інформацію.

Література:

1. Журналіст і вибори : практичний посібник. – К.: Інститут масової інформації, - 2014. – 46 с.
2. ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ
3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
5. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
6. Цивільний кодекс України статті.

Лекція № 11

ТЕМА: Отримання і поширення інформації про виборчий процес.

План:

1. Отримання інформації від виборчої комісії.
2. Передвиборча агітація та політична реклама.
3. Оплата передвиборчої агітації.
4. Політична реклама. Офіційні повідомлення.
5. Обмеження передвиборчої агітації.
6. Що заборонено поширювати. Спростування інформації у ЗМІ.
7. Відповідальність за недостовірну інформацію. Оціночні судження.

Література:

1. Журналіст і вибори : практичний посібник. – К.: Інститут масової інформації, - 2014. – 46 с.
2. ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ

3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
5. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
6. Цивільний кодекс України статті.

Лекція № 11

ТЕМА: Особиста безпека під час виборів.

План:

1. Загальні правила безпеки під час виборів.
2. Конфліктні ситуації.
3. Засоби самозахисту та запобігання провокаціям.

Література:

1. Журналіст і вибори : практичний посібник. – К.: Інститут масової інформації, - 2014. – 46 с.
2. ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ
3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
5. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
6. Цивільний кодекс України статті.

ПРАКТИЧНИЙ МОДУЛЬ
ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №1
Основи інформаційного законодавства України
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 1

ТЕМА: Інформаційне право в Україні та міжнародні норми журналістської діяльності.

План:

1. Вступ.
2. Основні поняття й терміни до теми.
3. Історичні передумови інформаційного права в Україні.
4. Міжнародні норми журналістської діяльності.
5. Рішення Європейського суду з прав людини щодо свободи вираження поглядів.

Завдання самостійної роботи:

Ознайомитися зі змістом правочинних документів:

1. Закон «Про міжнародні договори»,
2. Загальна декларація прав людини,
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права,
4. Конвенція про свободу асоціацій і захист права на організацію.
5. Конвенція про захист прав і основних свобод людини 1950 року.

Література:

8. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
9. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
10. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
11. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
12. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
13. ЗУ «Про інформацію». – сайт ВРУ
14. Конституція України.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 2

ТЕМА: Регулювання журналістської діяльності на основі Конституційно-правових норми.

План:

5. Конституційне регулювання журналістської діяльності.
6. Основні ЗУ щодо регулювання діяльності ЗМІ.
7. Основні органи державного управління проведення державної інформаційної політики та контролю дотримання законодавства в інформаційній сфері.
8. ЗУ «Про інформацію».

Завдання самостійної роботи:

1. Законспектувати закон «Про інформацію».
2. Знайти у ЗМІ і прокоментувати приклади дотримання чи порушення Конституційних норм та статей ЗУ «Про інформацію».

Література:

1. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В.Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
2. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
5. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
6. ЗУ «Про інформацію». – сайт ВРУ
7. Конституція України.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 3

ТЕМА: Регулювання доступу до публічної інформації.

План:

1. Право на доступ до інформації. Історія утвердження в правових системах світу.
2. Право на доступ до інформації в Україні.
3. Основні положення ЗУ «Про доступ до публічної інформації».

Завдання:

Законспектувати основні статті ЗУ «Про доступ до публічної інформації».

Література:

1. ЗУ «Про доступ до публічної інформації» - Сайт ВР України, редакція від 9.06.2013 р.- <http://zakon2.rada.gov.ua/laws/show/2939-17>
2. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Конституція України.
5. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
6. Науково-практичний коментар до Закону України «Про доступ до публічної інформації» / Р.Головенко, Д.Котляр, О.Нестеренко, Т.Шевченко; за аг. Ред.. Д.Котляра. – К., 2012. – 335 с.
7. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №2

Правові норми у журналістській практиці

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 4

ТЕМА: Правила фото- та відеозйомки.

План:

1. Правила фото- та відео зйомки фізичних осіб у різних ситуаціях.
2. Правила фото- та відео зйомки у судах та суддів.

Завдання:

Підготувати презентації проєктів з теми «**Правила фото- та відеозйомки**».

Література:

1. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
2. Цивільний кодекс України статті 307, 308.
3. Закон України про судоустрій і статус суддів стаття 11.
4. Кодекс адміністративного судочинства України (КАСУ) стаття 12.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 5

ТЕМА: Дифамаційних ризиків у журналістській діяльності.

План:

1. Доведення факту про дифамацію.
2. Законодавчі норми про дифамацію.
3. Зацікавлені особи у позові про дифамацію.
4. Захист честі та гідності.

Завдання:

1. Законспектувати ст.10 Європейської конвенції з прав людини.
 2. Підготувати презентацію на одну із запропонованих тем:
 1. Права людини та журналістська етика
 2. Висвітлення ромської проблематики в ЗМІ
 3. Журналісти і правозахисники
 4. Права дитини у фокусі освіти та медицини: відкриті та нові теми для медіа
 5. Права дитини на основі британського досвіду висвітлення дитячої тематики: стандарти та медіа практика БІ-БІ-СІ
 6. Суд, громадськість і ЗМІ на захисті прав людини
- Права людини на особисте та сімейне життя: рекомендації щодо висвітлення у медіа

Література:

1. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
2. Цивільний кодекс України
3. Кримінальний кодекс України
4. Рішення ЄСПЛ
5. Європейська конвенція з прав людини ст.10

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 6

ТЕМА: Захист журналістських джерел.

План:

1. Поняття про право на захист журналістських джерел.
2. Світовий правовий досвід захисту журналістських джерел.
3. Справи Європейського суду з прав людини щодо захисту журналістських джерел.
4. Принцип захисту журналістських джерел в українському законодавстві.

Завдання:

Законспектувати публікацію Анни Огняник. Коли журналіст не може витримати тиску суддів. Справа Гійома Даск'є.
http://imi.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=170547&Itemid=1

Література:

1. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
2. Рекомендація Ради Європи № R (2000) 7 „Про право журналістів не розкривати свої джерела інформації” [http://www.coe.kiev.ua/docs/km/r\(2000\)7.htm](http://www.coe.kiev.ua/docs/km/r(2000)7.htm)
3. Рішення у справі Європейського суду з прав людини „Гудвін проти Великобританії” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/12.htm>
4. Рішення у справі Європейського суду з прав людини „Ромен і Шміт проти Люксембургу” <http://www.medialaw.ru/article10/6/2/35.htm>

5. **законспектувати!!!** Анна Огняник. Коли журналіст не може витримати тиску суддів. Справа Гійома Даск'є.
http://imi.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=170547&Itemid=1
6. Запроваджено нові гарантії захисту журналістських джерел
<http://www.medialaw.kiev.ua/news/media/1975/>
7. Андрій Шевченко: Новий КПК не підсилив захист працівників ЗМІ
<http://www.telekritika.ua/news/2012-04-13/71207>
8. Бюлетень Бюро інформації Ради Європи в Україні, 2003 рік. С 69-72.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 7

ТЕМА: Поширення інформації про суд та суддів: практика Європейського суду з прав людини.

План:

1. Обмеження вираження поглядів журналістів щодо діяльності суду правовими документами.
2. Рішення «Санді Таймс» (The Sunday Times) проти Великобританії 1979 рік.
3. Рішення «Барфод (Barfod) проти Данії» 1989 рік.
4. Рішення «Де Хаес і Гійсєльз (De Haes and Gijssels) проти Бельгії» 1997 рік.
5. Рішення Дю Рой та Малорі (Du Roy and Malaurie) проти Франції 2000 рік.
6. Рішення «Скалка проти Польщі (Skalkav. Poland)» 2003 рік.
7. Рішення «Тураншо та Жюлі (Tourancheau and July) проти Франції» 2005 рік.
8. Рішення «Дюпюї та інші проти Франції» 2007 рік.

Завдання:

1. Ознайомитися із основними рішеннями Європейського суду з прав людини з теми.
2. Підібрати приклади з теми української судової практики.

Література:

1. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
2. Рекомендація Комітету міністрів Ради Європи № REC (2003) 13 "Про надання інформації щодо кримінального судочинства через засоби масової інформації" ухвалена Комітетом міністрів 10.07.2003 р.
http://www.coe.int/t/dghl/standardsetting/media/Doc/Translations/Ukrainian/Rec%282003%29013_ua.pdf
3. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «TOURANCHEAU AND JULY v. FRANCE» (англ. мовою)
<http://sim.law.uu.nl/SIM/CaseLaw/hof.nsf/233813e697620022c1256864005232b7/89dc2fdd257b51d2c12570c0003bb211?OpenDocument>
4. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «SKALKKA v. POLAND» (англ. мовою)
5. <http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#%7B%22fulltext%22:%5B%22skalkka%20poland%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-61105%22%5D%7D>
6. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «Du Roy and Malaurie v. France» (англ. мовою)
7. http://www.iidh.ed.cr/comunidades/libertadexpresion/docs/le_europeo/du%20roy%20and%20malaurie%20v.%20france.htm
8. Рішення Європейського суду з прав людини у справі «DUPUIS AND OTHERS v. FRANCE» (англ. мовою)
<http://hudoc.echr.coe.int/sites/eng/Pages/search.aspx#%7B%22fulltext%22:%5B%22dupuis%20france%22%5D,%22documentcollectionid%22:%5B%22GRANDCHAMBER%22,%22CHAMBER%22%5D,%22itemid%22:%5B%22001-80903%22%5D%7D>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ № 3
Авторське право і медіа
ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 8
ТЕМА: Авторські права. Основні засади.

План:

1. Законодавство про авторські права.
2. Сутність авторського права. Види прав автора.
3. Виникнення авторських прав
4. Реєстрація авторських прав
5. Суміжні права

Завдання:

1. Законспектувати ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ

Література:

1. Арданов О. Авторське право і суміжні права [презентація]
2. Бондаренко С.В. Авторське право та суміжні права. – К.: Ін-т інтел. власн. і права, 2008. – 288 с.
3. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В.Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
4. ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ
5. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
6. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
7. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 9

ТЕМА: Особи, які володіють авторськими правами.

План:

1. Автор як суб'єкт авторських прав.
2. Спадкоємці авторів
3. Співавтори
4. Особи, яким авторські права було передано на підставі договорів

Завдання:

1. Підготувати приклади порушень авторських прав у різних медіа (5 прикладів) у вигляді презентації.
2. ПРЕЗЕНТАЦІЯ: Авторське право в Україні: проблеми та перспективи.

Література:

1. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В.Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
2. ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ
3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
5. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
6. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 10

ТЕМА: Твори, що охороняються авторським правом. Реалізація авторських прав та їх охорона

План:

1. Об'єкти авторського права
2. Стаття як об'єкт авторського права
3. Інтерв'ю як об'єкт авторського права
4. Фотографічні й аудіовізуальні твори як об'єкти авторського права
5. Охорона творів образотворчого, ужиткового мистецтва, архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва, які знаходяться у громадських та публічно доступних місцях.
6. Охорона авторських прав
7. Дозвіл або заборона використання твору іншими особами
8. Авторський договір
9. Вільне поширення творів з дозволу автора, вільні ліцензії
10. Вільне використання твору із зазначенням імені автора

Завдання:

1. Законспектувати Г. Чижик. «Журналіст – автор наполовину, або як узгодити текст інтерв'ю»
(<http://medialaw.org.ua/analytics/zhurnalist-avtor-napolovynu-abo-yak-uzgodyty-tekst-interv-yu/>)

Література:

1. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
2. ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ
3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
5. Марущак А. Правові аспекти інтерв'ю.
<http://www.telekritika.ua/yuridichna-consultaciya/2008-08-22/40142>
6. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
7. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
8. Чи може особа, у якої брали інтерв'ю заборонити його публікацію?
<http://medialaw.org.ua/consultations/chy-mozhe-osoba-u-yakoyi-braly-interv-yu-zaboronyty-jogo-o-publikatsiyu/>
9. Чижик Г. Журналіст – автор наполовину, або як узгодити текст інтерв'ю
<http://medialaw.org.ua/analytics/zhurnalist-avtor-napolovynu-abo-yak-uzgodyty-tekst-interv-yu/>
10. Штефан О. Фотографічний твір як специфічний об'єкт охорони авторським правом. ftp://ftp.s12.freehost.com.ua/2007_3/1.PDF
11. Якименко Ю. Об'єкти авторського права у сфері діяльності засобів масової інформації <http://duer.edu/uploads/vidavnitstvo-15-16/13354.pdf>

ЗМІСТОВИЙ МОДУЛЬ №4

Виборче право України та діяльність засобів масової інформації

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 11

ТЕМА: Права журналіста на виборах.

План:

1. Статус журналіста на виборах. Документи, що підтверджують статус журналіста і гарантують права.
2. Право журналіста бути присутнім на засіданнях ВК.
3. Обов'язок журналіста під час висвітлення виборів.
4. Заборони для ЗМІ під час виборів.
5. Основні принципи та гарантії роботи ЗМІ
6. Право громадянина на інформацію.

Завдання:

1. Законспектувати ЗУ «Про вибори президента України», «Про вибори народних депутатів України», «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних та міських голів».
2. Підготувати «Акт про виявлення порушення виборчого законодавства» та «Скаргу до дільничої/окружної виборчої комісії» (зразок можна знайти у Журналіст і вибори : практичний посібник / Автор. колектив : Т. Случик, М. Ратушний та ін.. – К. : Інститут масової інформації, 2014. – 46 с.).

Література:

1. Журналіст і вибори : практичний посібник. – К.: Інститут масової інформації, - 2014. – 46 с.
2. ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ
3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
5. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
6. Цивільний кодекс України статті.

ПРАКТИЧНЕ ЗАНЯТТЯ № 12

ТЕМА: Отримання і поширення інформації про виборчий процес.

План:

1. Отримання інформації від виборчої комісії.
2. Передвиборча агітація та політична реклама.
3. Оплата передвиборчої агітації.
4. Політична реклама. Офіційні повідомлення.
5. Обмеження передвиборчої агітації.
6. Що заборонено поширювати. Спростування інформації у ЗМІ.
7. Відповідальність за недостовірну інформацію. Оціночні судження.

Завдання:

1. Проаналізувати по 5 прикладів політичної реклами.

Література:

1. Журналіст і вибори : практичний посібник. – К.: Інститут масової інформації, - 2014. – 46 с.
2. ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ
3. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
4. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.

5. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>
6. Цивільний кодекс України статті.

ЗАВДАННЯ ДЛЯ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ З ДИСЦИПЛІНИ «МЕДІАПРАВО»

Змістовий модуль 1. Основи інформаційного законодавства України та правові норми журналістської діяльності.

1. Ознайомитися зі змістом правочинних документів:

1. Закон «Про міжнародні договори»,
2. Загальна декларація прав людини,
3. Міжнародний пакт про громадянські і політичні права,
4. Конвенція про свободу асоціацій і захист права на організацію.
5. Конвенція про захист прав і основних свобод людини 1950 року
2. Законспектувати ЗУ «Про інформацію».
3. Законспектувати статті Конституції України, що стосуються діяльності ЗМІ і журналістів та ЗУ «Про доступ до публічної інформації»
4. Законспектувати ЗУ «Про друковані засоби масової інформації (пресу) в Україні».

Література:

1. Бюро Ради Європи в Україні - <http://coe.kiev.ua/>
2. Верховна Рада України - <http://rada.gov.ua/#>
3. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
4. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
5. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
6. Офіційний сайт Президента України - <http://www.president.gov.ua/>
7. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
8. Урядовий портал - <http://www.kmu.gov.ua/>
9. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>

Змістовий модуль 2. «Правові норми у журналістській практиці»

1. Зробити підбірку основних законів, що регулюють аудіо та відеозапис, фотозйомку.
2. Підготувати презентації проєктів з теми «Правила фото- та відеозйомки»
3. Законспектувати ст.10 Європейської конвенції з прав людини
4. Законспектувати публікацію Анни Огняник. Коли журналіст не може витримати тиску суддів. Справа Гійома Даск'є.
http://imi.org.ua/index.php?option=com_content&task=view&id=170547&Itemid=1
5. Зробити підбір прикладів можливості/неможливості уникнення дифамаційних ризиків
6. Законспектувати ЗУ «Про Видавничу справу».
7. Ознайомитися із кримінально-правовими та цивільно-правовими нормами журналістської діяльності в Україні.
8. Законспектувати ЗУ «Про державну підтримку засобів масової інформації та соціальний захист журналістів»

Література:

1. Бюро Ради Європи в Україні - <http://coe.kiev.ua/>
2. Верховна Рада України - <http://rada.gov.ua/#>
3. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В. Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.

4. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
5. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
6. Офіційний сайт Президента України - <http://www.president.gov.ua/>
7. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
8. Урядовий портал - <http://www.kmu.gov.ua/>
9. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>

Змістовий модуль 3. «Авторське право і медіа»

1. Законспектувати ЗУ «Про авторське право і суміжні права» // Сайт ВРУ
2. Підготувати приклади порушень авторських прав у різних медіа (5 прикладів).
3. Опрацювати питання: Поняття та еволюція розвитку авторського права. Об'єкти та суб'єкти авторського права. Виникнення авторського права та реєстрація. Особисті немайнові і майнові права авторів. Вільне використання творів. Дотримання авторських прав в Інтернеті. Суміжні права. Відповідальність за порушення авторських та суміжних прав.

Література:

1. Бюро Ради Європи в Україні - <http://coe.kiev.ua/>
2. Верховна Рада України - <http://rada.gov.ua/#>
3. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В.Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
4. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.
5. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
6. Офіційний сайт Президента України - <http://www.president.gov.ua/>
7. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
8. Урядовий портал - <http://www.kmu.gov.ua/>
9. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>

Змістовий модуль 4. «Виборче право України та діяльність засобів масової інформації»

1. Законспектувати ЗУ «Про вибори президента України», «Про вибори народних депутатів України», «Про вибори депутатів місцевих рад та сільських, селищних та міських голів».
2. Підготувати «Акт про виявлення порушення виборчого законодавства» та «Скаргу до дільничої/окружної виборчої комісії» (**зразок можна знайти** у Журналіст і вибори : практичний посібник / Автор. колектив : Т. Случик, М. Ратушний та ін.. – К. : Інститут масової інформації, 2014. – 46 с.).

Література:

1. Бюро Ради Європи в Україні - <http://coe.kiev.ua/>
2. Верховна Рада України - <http://rada.gov.ua/#>
3. Журналістський фах: газетно-журнальне виробництво : навчальний посібник / Т. О. Приступенко, Р. В. Радчик, М. К. Василенко та ін. ; за ред. В. В.Різуна. – К. : Видавничо-поліграфічний центр "Київський університет", 2010. – 287 с.
4. Карпенко В. Інформаційна політика та безпека : Підручник – електронний ресурс.

5. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України : Посібник. – Львів, 2006. – 351 с.
6. Офіційний сайт Президента України - <http://www.president.gov.ua/>
7. Приступенко Т. Правові основи діяльності ЗМІ. – Київ, 1998. – 35 с.
8. Урядовий портал - <http://www.kmu.gov.ua/>
9. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>

ЗАПИТАННЯ ДО ЗАЛІКУ

1. Законодавство про авторські права.
2. Сутність авторського права. Види прав автора.
3. Виникнення авторських прав.
4. Реєстрація авторських прав.
5. Суміжні права.
 1. Автор як суб'єкт авторських прав.
 2. Спадкоємці авторів.
 3. Співавтори.
 4. Особи, яким авторські права було передано на підставі договорів.
 6. Об'єкти авторського права.
 7. Стаття як об'єкт авторського права .
 8. Інтерв'ю як об'єкт авторського права.
 9. Фотографічні й аудіовізуальні твори як об'єкти авторського права.
10. Охорона творів образотворчого, ужиткового мистецтва, архітектури, містобудування і садово-паркового мистецтва, які знаходяться у громадських та публічно доступних місцях.
11. Охорона авторських прав.
12. Дозвіл або заборона використання твору іншими особами.
13. Авторський договір.
14. Вільне поширення творів з дозволу автора, вільні ліцензії.
15. Вільне використання твору із зазначенням імені автора.
16. Статус журналіста на виборах. Документи, що підтверджують статус журналіста і гарантують права.
17. Право журналіста бути присутнім на засіданнях ВК.
18. Обов'язок журналіста під час висвітлення виборів.
19. Заборони для ЗМІ під час виборів.
20. Основні принципи та гарантії роботи ЗМІ
21. Право громадянина на інформацію.
22. Етапи виборчого процесу.
23. Суб'єкти виборчого процесу.
24. Права офіційних спостерігачів громадської організації.
25. Висвітлення виборчого процесу Система виборчих комісій в Україні.
26. Що зобов'язані оприлюднювати ВК.
27. Отримання інформації від виборчої комісії.
28. Передвиборча агітація та політична реклама.
29. Оплата передвиборчої агітації.
30. Політична реклама. Офіційні повідомлення.
31. Обмеження передвиборчої агітації.
32. Що заборонено поширювати. Спростування інформації у ЗМІ.
33. Відповідальність за недостовірну інформацію. Оціночні судження.
34. Підкуп виборців. Адмінресурс.
35. Порушення при розміщенні політичної реклами та передвиборчої агітації.
36. Порушення процедури виборчими комісіями та процес протидії.
37. Оскарження порушень під час виборів.
38. Загальні правила безпеки під час виборів.
39. Конфліктні ситуації.
40. Засоби самозахисту та запобігання провокаціям.

РЕКОМЕНДОВАНА ЛІТЕРАТУРА

ОСНОВНА

6. Гуз А.М. Історія захисту інформації в Україні та провідних країнах світу: Навчальний посібник / А.М. Гуз. – К.: КНТ, 2007. – 260 с.
7. Інформаційний простір України: Словник-довідник законодавчих термінів: довідково-навчальне видання / Автор-укладач Я.О.Чепуренко / Національний педагогічний університет імені М.П. Драгоманова. – К.: “Освіта України”, 2008. – 544 с.
8. Інформація та реклама в Україні: зб. законодав. і нормат. актів: (офіц. текст)/ упоряд. Ю.В. Паливода. – К.: ПАЛИВОДА А.В., 2010. – 440 с.
9. Кузнецова О.Д. Правові норми журналістики України: Посібник / О.Д. Кузнецова. – Львів: Видавничий центр ЛНУ ім.І.Франка, 2006. – 352 с.
10. Марущак А.І. Інформаційне право: доступ до інформації: Навчальний посібник / А.І. Марущак. – К.: КНТ, 2007. – 532 с.
11. Основи інформаційного права України: навч. посіб./ В.С. Цимбалюк, В.Д. Гавловський, В.М. Брижко; за ред. М.Я. Швеця, Р.А. Калюжного та П.В. Мельника. 2-ге вид., переробл. і допов. – К.: Знання, 2009. – 414 с.
12. Марущак А. Доступ до інформації: права журналістів / А. Марущак . – [Електронний ресурс]: http://www.uapp.org/uk/legal_library/11/21.html.
13. Приступенко Т.О. Теорія журналістики: Етичні та правові засади діяльності засобів масової інформації: Навч. посіб. Рекомендовано МОН / Т.О. Приступенко. — К., 2011. — 351 с
14. Цимбалюк В.С. Інформаційне право (основи теорії і практики). Монографія / В.С. Цимбалюк.– К.: “Освіта України”, 2010. – 388 с.

ДОДАТКОВА

1. Усі міжнародно-правові акти та справи Європейського суду з прав людини можна знайти: на сайтах Верховної Ради України (zakon.rada.gov.ua), Інституту медіа права (<http://www.medialaw.kiev.ua>), Міністерства юстиції України (<http://www.minjust.gov.ua>).
2. Буткевич В.Г., Малярєнко В. Т. Європейський суд з прав людини та українське судочинство: питання взаємодії// Вісник Верховного Суду України. – 2004. – № 4 – С. 7.
3. Журналіст і вибори : практичний посібник / Автор. колектив : Т. Случик, М. Ратушний та ін.. – К. : Інститут масової інформації, 2014. – 46 с.
4. Законы и практика СМИ в Европе, Америке и Австралии: АРтиКль XIX. – М.: Права человека, 1996.
5. Кобзар Ю.М. Сучасні механізми державного регулювання телерадіомовлення: міжнародні стандарти і досвід європейських країн // http://www.nbu.gov.ua/e-journals/tppd/2008-3/R_2/08kymdek.pdf.
6. Досвід функціонування механізму державного замовлення у сфері телерадіомовлення в контексті розбудови Суспільного телерадіомовлення в Україні. Аналітична доповідь / Громадська організація «Лабораторія законодавчих ініціатив». – К., 2008.
7. Зідорук С.І., Гнатюк С.Л. Суспільне мовлення: український варіант // Стратегічні пріоритети. – 2008. – № 4 (9). – С. 77-84.
8. Концепції Суспільного мовлення в Україні: потенціал реалізації // <http://www.niss.gov.ua/Monitor/April/16.htm>.

9. Правове регулювання суспільного мовлення: стандарти ЄС, Ради Європи та досвід країн-членів Євросоюзу / Інститут прикладних досліджень “Право” за підтримки Міжнародного фонду “Відродження” та Агентства з міжнародного розвитку США (USAID). Доповідь. – К., 2007.

ІНТЕРНЕТ-РЕСУРСИ

10. Бюро Ради Європи в Україні - <http://coe.kiev.ua/>
11. Верховна Рада України - <http://rada.gov.ua/#>
12. Офіційний сайт Президента України - <http://www.president.gov.ua/>
13. Урядовий портал - <http://www.kmu.gov.ua/>
14. Центр демократії та верховенства права - <http://www.medialaw.kiev.ua/>